

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ГРАФ НИКОЛАЙ ИГНАТИЕВ“

с. Граф Игнатиево, общ. Марица, ул. „Иван Вазов“ 2,
тел. 03107 / 2260; e-mail: info-1601705@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДАНИЕЛА ПЕТКОВА

Директор на ОУ "Граф Н. Игнатиев"

МЕХАНИЗЪМ

ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И

УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

И ПОДОБРЯВАНЕ СИГУРНОСТТА НА СРЕДАТА

В ОУ „ ГРАФ. Н. ИГНАТИЕВ“

Настоящият документ е изготвен в съответствие с Механизъм за действие и Алгоритъм към него в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества в училище, утвърден със Заповед №РД-09-3543/01.11.2023 г. на министъра на образованието и науката.

Документът има за цел да очертае рамките на съвместен механизъм за предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества в училищата.

I. Информираност

В областта на предотвратяването на употребата и злоупотребата на подрастващите с наркотични вещества от особена важност е **превенцията**. От особено значение е осигуряването на информация на подрастващите за вредите от употребата на наркотични вещества и последствията, които те могат да имат върху здравето, ученето и бъдещето на ученика. Това се осъществява чрез провеждане на информационни кампании, провеждане на уроци, насочени към превенция на наркотиците, организиране на дискусии и семинари и обучения.

При интерпретиране на темата за употребата и злоупотребата с психоактивни вещества в контекста на новите вещества, които се разпространяват, не стои въпросът за пристрастяването, а за трайни и продължителни увреждания и загуба на живот.

II. Разпознаване на случаи на употреба на наркотични вещества от ученици и подрастващи и реакция в такива ситуации

Разпознаването на случаи на употреба на наркотични вещества от ученици и подрастващи е от съществено значение за предприемане на подходящи мерки и предоставяне на помощ.

Тук са представени някои признаци, които могат да помогнат при разпознаването на такива случаи:

✓ Физически промени:

Употребата на наркотични вещества може да предизвика физически промени при учениците и подрастващите. Това може да включва необичайни покачвания или загуби на тегло, красноречие, необичайно разширени или стеснени зеници, осезаеми промени във външния вид (кожни проблеми, negliжирана визия и пр.).

✓ Промени в поведението и настроението:

- ✓ Учениците и подрастващите, които употребяват наркотични вещества, често проявяват промени в поведението и настроението си. Това може да включва изолация, намалена учебна успеваемост, нередовно посещаване на училище, промени във връзките със семейството и приятелите, агресивност, раздразнителност, депресия или еуфория.

✓ Финансови проблеми:

При употребяващите наркотични вещества често възникват финансови проблеми. Те може да се опитват да събират пари по необичаен начин или да проявяват необяснимо поведение на недостиг на средства.

✓ Пропуски и незадоволителни резултати в училище:

Употребата на наркотични вещества може да доведе до нередовно посещаване на училище, пропуски на уроци или незадоволителни резултати в учебните постижения.

Необходимо е да се отбележи, че е от значение да се наблюдават повече от един от посочените признаци и да се подходи внимателно към събиране на допълнителна информация посредством разговор с ученика, да се привлече училищния психолог при изясняване на възникналата хипотеза, да се проведе разговор със съученици на ученика и др., преди да се предприемат следващите стъпки.

III. Реакции на педагогически специалисти и на непедагогически персонал в случаи на констатиране на разпространение на наркотични вещества.

Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал имат важна роля при констатиране на разпространение на наркотични вещества в училище или при установяване на ученик приел наркотично вещество.

✓ Уведомяване на директора на училището.

Педагогическите специалисти или непедагогическият персонал са длъжни да сигнализират на отговорните лица в училището, като например на директора или заместник-директора, за констатирането на разпространение на наркотични вещества или при наличие на употреба на. Сигналът трябва да бъде предаден възможно най-скоро след узнаването, за да се предприемат подходящи мерки.

✓ Документиране на случая:

Необходимо е да се документират всички подробности относно констатирания случай на разпространение на наркотични вещества. Това може да включва датата, часа и местоположението на инцидента, имената на засегнатите ученици и всички други важни факти.

✓ Спазване на процедури:

Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал са длъжни да спазват процедурите, установени от училищното ръководство, за реагиране на случаи на разпространение на наркотични вещества. Това може да включва изолиране на засегнатите ученици, сигнализиране на отговорните служби и предоставяне на необходимата помощ.

IV. Установяване на разпространение на наркотични вещества

1. При установяване на лица, разпространяващи наркотични вещества следва незабавно уведомяване на служител на МВР, по начините:
 - ✓ Позвъняване на телефонен номер 112, общ европейски телефон за спешни повиквания;
 - ✓ Уведомяване чрез посещение в най-близкото поделение на МВР;
 - ✓ Уведомяване на полицейски инспектор или разузнавач, отговарящи за района на образователната институция;
 - ✓ Подаване на сигнал на електронен пощенски адрес на МВР.
2. При случай на разпространение и употреба на наркотични вещества директорът създава Екип за взаимодействие с отговорните институции и при необходимост изготвя план за подкрепа на засегнатия ученик или план за превенция с цел предпазване на останалите ученици от употреба и злоупотреба с наркотични вещества.

Екипът е мултидисциплинарен и включва представител на отдела за закрила на детето в дирекция „Социално подпомагане“, на районното управление на полицията (РУП), на регионалното управление на образованието (РУО), на общинския съвет по наркотичните вещества (ОбСНВ).

V. Установяване на ученик, употребил наркотик

Процедурата за установяване на ученик, употреба наркотици се извършва при наличие на външни признаци, поведение или реакции, описани в т. II на настоящият механизъм или притеснителни други симптоми.

✓ Идентификация и сигнализиране:

При установяване на признаци педагогическите специалисти/психолог/педагогически съветник своевременно уведомява директора на училището, който от своя страна е длъжен да сигнализира здравните служби/медицински специалист.

□ При потвърждаване на употреба на наркотично вещество от страна на медицинското лице се информира родител. При необходимост и по преценка на медицинското лице в училище се сигнализира Бърза помощ.

✓ Ученикът е извън класа, като се изолира и не остава сам.

✓ Директорът на училището сигнализира МВР, РУО, ДСП за предприемане на мерки, както и си сътрудничи със **здравните служби:**

Ръководните органи на училището си сътрудничат със здравните служби, за да осигурят подходяща подкрепа и помощ на учениците, които употребяват наркотични вещества. Това може да включва консултации със специалисти, предоставяне на информация и обучение на учители и персонал, както и създаване на програми за превенция и рехабилитация.

• Планиране на дейности:

Ръководството на училището и здравните служби планират съвместни дейности, които да насочат учениците към здравословен начин на живот и да ги предпазят от употреба на наркотични вещества. Това може да включва информационни кампании, предоставяне на консултации и подкрепа на учениците и техните семейства.

• Обмен на информация:

Училищното ръководство и здравните служби определят механизми за обмен на информация относно случаи на употреба на наркотични вещества в училище с оглед по-добро разбиране на проблема и вземане на подходящи мерки за неговото решаване (Указания).

• Подкрепа на засегнатите ученици:

Ръководните органи на училището и здравните служби работят заедно, за да осигурят подходяща подкрепа и помощ на учениците, които са засегнати от употреба на наркотични вещества. Това може да включва психологическа подкрепа, консултации със специалисти и участие в програми за рехабилитация.

Взаимодействието между училищните власти и здравните служби е от съществено значение за предотвратяване на употребата на наркотични вещества сред учениците и за осигуряване на подходяща помощ на засегнатите лица.

VI. Взаимодействие на учениците с училищното ръководство и отговорните институции в случаи на разпространение и на употреба на наркотични вещества.

В случай, че учениците станат свидетели на разпространение, употреба на наркотични вещества или ако са били принуждавани или склонявани да закупуват наркотици от свои съученици или лица в или извън училище, е необходимо да информират:

✓ **Училищното ръководство:**

Учениците се обръщат към училищното ръководство – директор или заместник-директор, и го информират за ситуацията с разпространение или употреба на наркотични вещества, на която са станали свидетели.

Подаването на сигнал може да стане по електронната поща на училището или чрез телефонно обаждане с подаване на информацията. Важно е да бъдат споменати всички подробности около ситуацията, за предприемане на своевременни мерки.

✓ **Училищния психолог или педагогически съветник:**

Учениците имат право да се консултират с училищния психолог или педагогическия съветник. Тези специалисти могат да предложат подходящи решения и да предоставят подкрепа както на засегнатия ученик/ученици, така и на учениците, които съобщават за случаи на разпространение и на употреба на наркотични вещества.

✓ **Органите на реда:**

При усещане на сериозна заплаха от ситуации на принуждаване или склоняване за закупуване на наркотици от свои съученици или лица в или извън училище ученикът може сам да информира 112 или да потърси подкрепа на телефонната линия за деца 116 111.

VII. Комуникация с родителите в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества от децата им.

Комуникацията с родителите от страна на училището като институция е от съществено значение в случай на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества от учениците.

Аспекти на комуникацията с родителите:

✓ **Информиране:**

Директорите на училищата са длъжни да запознаят родителите с влезлите в сила Указания за действие при работа в случаи на разпространение, употреба и/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училищата и прилежащата им територия.

Ръководството на училището информира родителите за случаи на установена употреба или разпространение на наркотични вещества от децата им в училището. Тази информация се предоставя възможно най-скоро, за да се осигури разбиране за сериозността на проблема.

✓ **Открита комуникация:**

Необходимо е да се поддържа открита и прозрачна комуникация с родителите. Трябва да се предоставят ясни и точни детайли относно случая, включително мерките, които са взети от училището и здравните служби. Родителите се информират за възможностите за подкрепа и помощ, които са налични.

✓ **Индивидуален подход:**

Всеки случай се разглежда индивидуално, като се вземат предвид нуждите и специфичните обстоятелства на детето и неговото семейство. Родителите се канят на среща с ръководството на училището и представители на здравните служби, за да обсъдят възможния подход и действия.

✓ **Предоставяне на ресурси и подкрепа:**

Родителите се информират от училищното ръководство за наличните ресурси и програми за подкрепа на децата, които са засегнати от употребата на наркотични вещества. Това може да включва консултации със специалисти, участие в рехабилитационни програми или други форми на помощ.

✓ **Сътрудничество и последователност:**

Необходимо е да се установи сътрудничество между училищните органи и родителите в решаването на проблема с употребата на наркотични вещества. Това изисква съвместна работа, за да се осигури последователност в мерките и подкрепата, предоставяни на засегнатите ученици.

Комуникацията с родителите е от решаващо значение за решаването на проблема с употребата на наркотични вещества в училище. Тя трябва да бъде информативна, открита и съдържателна, с акцент върху подкрепата и ресурсите, налични за засегнатите ученици и техните родители.

ИЗПОЛЗВАНИ ТЕРМИНИ И СЪКРАЩЕНИЯ:

МЗ – Министерство на здравеопазването

МОН – Министерство на образованието и науката

МВР – Министерство на вътрешните работи

ДАЗД – Държавна агенция за закрила на детето

НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България

ОДМВР – Областна дирекция на Министерството на вътрешните работи

ОбСНВ – Общински съвети по наркотични вещества

ПИЦ – Превантивно-информационни центрове

НСНВ – Национален съвет по наркотични вещества

РУП – Районно управление на полицията

Педагогически персонал – включва директор, заместник-директор/и, класни ръководители, начални учители, учители по учебни предмети, психолог/психолози, педагогически съветник/педагогически съветници и всички други педагогически специалисти в училище.

Непедагогически персонал – охрана на училището и други служители в него, които не отговарят пряко за образователния процес.

Приложение с информация за нормативната база и институциите, които работят в областта на превенцията на разпространение и употреба на наркотичните вещества.